epd-norge
Global program operatør

Environmental product declaration

in accordance with ISO 14025 and EN 15804+A2

Kantstein laget av Anortositt fra Hellvik

BORSHEIM AS

Næringslivets Stiftelse for miljødeklarasjoner

Eier av deklarasjonen:
Borsheim AS

Produkt:
Kantstein laget av Anortositt fra Hellvik

Deklarert enhet:
1 tonne

Deklarasjonen er basert på PCR:
EN 15804:2012+A2:2019 tjener som kjerne-PCR
NPCR 018:2022 Part B for natural stone products, aggregates and fillers

Programoperatør:
Næringslivets Stiftelse for miljødeklarasjoner

Deklarasjonsnummer:

Publiseringsnummer:

Godkjent dato:

Gyldig til:

EPD software:
LCAno EPD generator ID: 357055

Generell informasjon

Produkt

Kantstein laget av Anortositt fra Hellvik

Eier av deklarasjonen:

Borsheim AS
Kontaktperson: Ivar Brommeland
Telefon: 406 14 920
e-post: ivar@gborsheim.no

Programoperatør:

Næringslivets Stiftelse for miljødeklarasjoner
Postboks 5250 Majorstuen, 0303 Oslo, Norge
Telefon: +47 977 22 020
web: www.epd-norge.no

Produsent:

Borsheim AS
Borevegen 210
4352 Kleppe, Norway

Deklarasjonsnummer:

Produksjonssted:

Borsheim AS production site Hellvik (Norway)
Jærvegen 1295
4375 Hellvik, Norway

Deklarasjonen er basert på PCR:

EN 15804:2012+A2:2019 tjener som kjerne-PCR
NPCR 018:2022 Part B for natural stone products, aggregates and fillers

Kvalitet/Miljøsystem:

Erklæring om ansvar:

Eieren av deklarasjonen skal være ansvarlig for den underliggende informasjon og bevis. EPD Norge skal ikke være ansvarlig med hensyn til produsent informasjon, livsløpsvurdering data og bevis.

Org. no.:

981585658

Deklarert enhet:

1 tonn Kantstein laget av Anortositt fra Hellvik

Godkjent dato:

Deklarert enhet med opsjon:

A1-A3,A4,C1,C2,C3,C4,D

Gyldig til:

Årstall for studien:

2023

Funksjonell enhet:

Ikke aktuelt.

Sammenlignbarhet:

EPD av byggevarer er nødvendigvis ikke sammenlignbare hvis de ikke samsvarer med NS-EN 15804 og ses i en bygningskontekst.

Generelt om verifikasjon av EPD fra verktøy:

Uavhengig verifikasjon av data, annen miljøinformasjon og EPD er foretatt etter ISO 14025:2010, kapittel 8.1.3 og 8.1.4. Verifikasjon av hver EPD foretas i henhold til EPD-Norge sine retningslinjer for verifikasjon og godkjenning som krever at EPD-verktøy er i) integrert i bedriftens miljøstyringssystem, ii) prosedyrer for bruk av EPD-verktøy er godkjent av EPD-Norge og iii) prosessen gjennomgås årlig av en uavhengig 3.parts verifikator. Se vedlegg G i EPD-Norge sine retningslinjer for mer informasjon om EPD-verktøy.

Utarbeidelse og verifikasjon av miljødeklarasjon:

Deklarasjonen er utarbeidet og verifisert ved bruk av EPD-verktøy lca.tools ver EPD2022.03, utviklet av LCA.no. EPD-verktøyet er integrert i bedriftens miljøstyringssystem, og godkjent av EPD-Norge

EPD er utarbeidet av: Pedro Ferreira

Bedriftsspesifikke data og EPD er kontrollert av: Børge Heggen Johansen, Energiråd AS

Verifikasjon av EPD-verktøy:

Uavhengig tredjepartsverifikasjon av verktøy, bakgrunnsdata og test-EPD er gjort i henhold til EPD-Norge sine prosedyrer og retningslinjer for verifisering og godkjenning av EPD-verktøy.

Tredjeparts verifikator:

Martin Erlandsson, IVL Swedish Res. Inst

(krever ikke signatur)

Godkjent:

Produkt

Produktbeskrivelse:

Kantstein brukes som avgrensing mellom veg og grøntarealer og mellom veg og gang/sykkelarealer. Også for å ta opp små høydeforskjeller. Saget eventuelt faset hjørne. Flammet overflate topp og front. Lages i alle dimensjoner på bestilling. 12x25 med og uten fas er lagervare.

Produktspesifikasjon:

Anortositt egner seg meget godt til utendørs produkter. Har en slitesterk overflate og inneholder ikke kvarts. Fargen er mellom lys granitt og mørk granitt med et rødbrun grunnfarge og blå krystaller.

Materialer	kg	%
Naturstein	1000,00	100,00
Total	1000,00	100,00

Emballasje	kg	%
Emballasje - Plastbånd	0,02	0,15
Treemballasje	13,30	99,85
Total inkl. emballasje	1013,32	100,00

Tekniske data:

Anortositt har en sammenseting av Plagioklas (90%), Pyroksen (1-10%), Serisitt (1%), Epidot (1%).

Markedsområde:

Norge og Skandinavia

Levetid, produkt:

Tilnærmet ubegrenset levetid.

Levetid, bygg eller anlegg:

Tilnærmet ubegrenset levetid.

LCA: Beregningsregler

Deklarert enhet:

1 tonn Kantstein laget av Anortositt fra Hellvik

Cut-off kriterier:

Alle viktige råmaterialer og all viktig energibruk er inkludert. Produksjonsprosessen for råmaterialene og energistrømmer som inngår med veldig små mengder (mindre enn 1%) er ikke inkludert. Disse cut-off kriteriene gjelder ikke for farlige materialer og stoffer.

Allokering:

Allokering er gjort iht. bestemmelser i EN 15804. Inngående energi og vann, samt produksjon av avfall i egen produksjon er allokert likt mellom alle produktene gjennom masseallokering. Miljøpåvirkning og ressursforbruk for primærproduksjonen av resirkulerte materialer er allokert til det opprinnelige produktsystemet. Bearbeidingsprosessen og transport av materialet til produksjonssted er allokert til analysen i denne EPDen.

Datakvalitet:

Spesifikke data for produktsammensetningen er fremskaffet av produsenten. De representerer produksjonen av det deklarerte produktet og ble samlet inn for EPD-utvikling i det oppgitte året for studien. Bakgrunnsdata er basert på EPDer iht. EN 15804 og ulike LCA databaser.

Materialer	Kilde	Datakvalitet	År
Emballasje - Plastbånd	ecoinvent 3.6	Database	2019
Naturstein	Supplier	Supplier specific	2023
Treemballasje	Modified ecoinvent 3.6	Database	2019

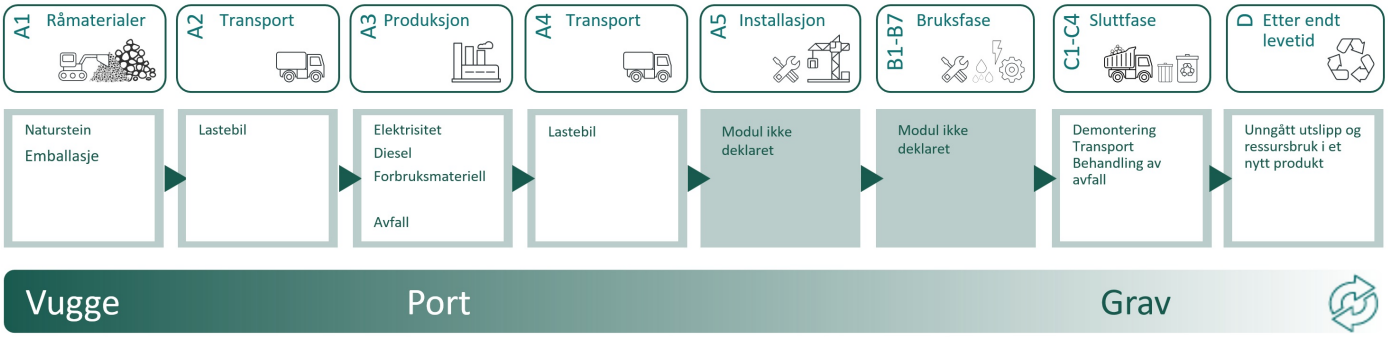
Systemgrenser (X=inkludert, MND=modul ikke deklarert, MNR=modul ikke relevant)

Produktfase			Sammenstillingsfase		Bruksfase							Sluttfase				Gevinst og belastninger etter endt levetid (D)
Råmaterialer	Transport	Tilvirkning	Transport	Konstruksjons/ installasjonsfase	Bruk	Vedlikehold	Reparasjon	Utskiftinger	Renovering	Operasjonell energibruk	Operasjonell vannbruk	Demontering	Transport	Avfallsbehandling	Avfall til sluttbehandling	Gjenbruk/gjenvinning/ resirkulering-potensiale
A1	A2	A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
X	X	X	X	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	X	X	X	X	X

Systemgrenser:

A1 er uttak av naturstein. A2 står for transport fra brudd Hellevik til produksjonsanlegg Hellevik og transport av emballasje. A3 og A4 er selve produksjonsprosessen med formatering av råblokker til steinblokker, deponering av masser, samt transport til markedet.

Flytskjemaet nedenfor illustrerer systemgrensene for analysen:

Teknisk tilleggsinformasjon:

LCA: Scenarier og annen teknisk informasjon

Følgende informasjon beskriver scenariene for modulene i EPDen.

Transport av 30 tonns blokker fra brudd til fabrikk (1.5 km). Transport rett fra fabrikk Hellvik til kunde (100 km standardverdi). Modul C og D presenterer gjennomsnittsverdier, basert på norsk statistikk. 50 km i C2 han brukes som et bransje gjennomsnitt.

Transport fra produksjonssted til bruker (A4)	Kapasitetsutnyttelse inkl. retur (%)	Distanse (km)	Brennstoff/Energiforbruk	Enhet	Verdi (Liter/tonn)
Lastebil med henger over 32 tonn, EURO 6 (km)	53,3 %	100	0,023	l/tkm	2,30

Demontering (C1)	Enhet	Verdi			
Riving av steinmaterialer, C1 (kg)	kg/DU	1000,00			

Transport til avfallsbehandling (C2)	Kapasitetsutnyttelse inkl. retur (%)	Distanse (km)	Brennstoff/Energiforbruk	Enhet	Verdi (Liter/tonn)
Lastebil med henger over 32 tonn, EURO 6 (km)	53,3 %	50	0,023	l/tkm	1,15

Avfallsbehandling (C3)	Enhet	Verdi			
Avfallsbehandling av steinprodukt etter riving (kg)	kg/DU	700,00			

Avfall til sluttbehandling (C4)	Enhet	Verdi			
Avfall, stein, til deponi (kg)	kg/DU	300,00			

Gevinst og belastninger etter endt levetid (D)	Enhet	Verdi			
Substitusjon av steinmaterialer (kg)	kg/DU	700,00			

LCA: Resultater

LCA resultatene er presentert under for enheten som er definert på side 2 av EPD dokumentet.

Miljøpåvirkning (Environmental impact)									
	Indikator	**Enhet**	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
	GWP-total	kg CO_2 -ekv	3,82E+01	8,72E+00	4,00E+00	4,36E+00	5,04E-01	1,29E+00	-1,64E+00
	GWP-fossil	kg CO_2 -ekv	3,81E+01	8,71E+00	4,00E+00	4,35E+00	4,97E-01	1,28E+00	-1,60E+00
	GWP-biogenic	kg CO_2 -ekv	3,31E-02	3,73E-03	7,50E-04	1,87E-03	4,29E-03	1,09E-03	-3,20E-02
	GWP-luluc	kg CO_2 -ekv	1,39E-02	2,65E-03	3,15E-04	1,33E-03	6,88E-04	2,52E-04	-1,08E-03
	ODP	kg CFC11 -ekv	9,48E-06	2,10E-06	8,64E-07	1,05E-06	9,80E-08	6,26E-07	-2,92E-07
	AP	mol H+ -ekv	2,59E-01	2,80E-02	4,19E-02	1,40E-02	4,02E-03	1,25E-02	-1,44E-02
	EP-FreshWater	kg P -ekv	4,11E-04	6,93E-05	1,46E-05	3,47E-05	3,14E-05	9,59E-06	-4,26E-05
	EP-Marine	kg N -ekv	8,21E-02	6,14E-03	1,85E-02	3,07E-03	1,18E-03	4,70E-03	-5,00E-03
	EP-Terrestial	mol N -ekv	1,01E+00	6,85E-02	2,00E-01	3,42E-02	1,36E-02	5,18E-02	-5,88E-02
	POCP	kg NMVOC -ekv	2,68E-01	2,69E-02	5,57E-02	1,34E-02	3,64E-03	1,48E-02	-1,55E-02
	ADP-minerals&metals[1]	kg Sb-ekv	6,79E-04	1,55E-04	6,14E-06	7,76E-05	6,31E-06	1,14E-05	-1,42E-04
	ADP-fossil[1]	MJ	6,65E+02	1,41E+02	5,51E+01	7,07E+01	1,54E+01	4,15E+01	-2,71E+01
	WDP[1]	m^3	2,10E+03	1,08E+02	1,17E+01	5,42E+01	1,70E+03	8,73E+01	-1,27E+03

GWP-total = Globalt oppvarmingspotensial totalt; GWP-fossil = Globalt oppvarmingspotensial fossile brensler; GWP-biogenic = Globalt oppvarmingspotensial biogene kilder; GWP-luluc = Globalt oppvarmingspotensial arealbruk og arealbruks endringer; ODP = Potensial for nedbryting av stratosfærisk ozon; AP = Forsuringspotensial for kilder på land og vann; EP = overgjødslingspotensial til ferskvann, hav og jord; POCP = Potensial for fotokjemisk oksidantdanning; ADP-minerals&metals = Abiotisk utarmingspotensial for ikke-fossile ressurser, mineraler og metaller; ADP-fossil = Abiotisk utarmingspotensial for fossile ressurser, fossile brensler; WDP = Utarmingspotensial for vannressurser

"Leseeksempel: 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009"
*INA Indicator Not Assessed (indikator ikke vurdert)

1. Resultatene av denne miljøpåvirkningsindikatoren skal brukes med forsiktighet ettersom usikkerheten til resultatene er høy eller det er begrenset erfaring med bruk av indikatoren.

Merknad om miljøpåvirkningen

Supplerende indikatorer for miljøpåvirkning									
Indikator		**Enhet**	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
	PM	Sykdomstilfeller	4,48E-06	8,00E-07	5,07E-06	4,00E-07	6,44E-08	2,67E-07	-3,07E-07
	IRP[2]	kgBq U235 -ekv	2,91E+00	6,18E-01	2,40E-01	3,09E-01	2,59E-01	1,80E-01	-2,49E-01
	ETP-fw[1]	CTUe	4,42E+03	1,03E+02	3,01E+01	5,17E+01	1,09E+01	2,05E+01	-2,79E+01
	HTP-c[1]	CTUh	1,40E-08	0,00E+00	1,00E-09	0,00E+00	7,00E-10	6,00E-10	-1,40E-09
	HTP-nc[1]	CTUh	4,88E-07	1,00E-07	2,80E-08	5,00E-08	9,80E-09	1,20E-08	-3,43E-08
	SQP[1]	dimensjonsløs	1,64E+03	1,62E+02	6,69E+00	8,11E+01	8,73E+00	1,51E+02	6,15E+01

PM = Partikkelutslipp; IRP = Ioniserende stråling (helseeffekt); ETP-fw = Økotoksisitet (ferskvann); HTP-c = Toksisitet påvirkning på mennesker, kreft; HTP-nc = Toksisitet påvirkning på mennesker, andre effekter enn kreft; SQP = Påvirkninger knyttet til arealbruksendringer / jordkvalitet

"Leseeksempel: 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009"
*INA Indicator Not Assessed (indikator ikke vurdert)

1. Resultatene av denne miljøpåvirkningsindikatoren skal brukes med forsiktighet ettersom usikkerheten til resultatene er høy eller det er begrenset erfaring med bruk av indikatoren.
2. Denne påvirkningskategorien omhandler hovedsakelig den eventuelle effekten av lavdose ioniserende stråling på menneskers helse i atombrenselsyklusen. Den tar ikke hensyn til effekter på grunn av mulige atomulykker, yrkesmessig eksponering eller på grunn av fjerning av radioaktivt avfall i underjordiske anlegg. Potensiell ioniserende stråling fra jorda, fra radon og fra noen byggematerialer måles heller ikke av denne indikatoren.

Ressursbruk (Resource use)									
Indikator		Enhet	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
	PERE	MJ	1,33E+02	1,78E+00	3,00E-01	8,90E-01	7,95E+00	6,38E-01	-6,35E+00
	PERM	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
	PERT	MJ	1,33E+02	1,78E+00	3,00E-01	8,90E-01	7,95E+00	6,38E-01	-6,35E+00
	PENRE	MJ	6,64E+02	1,41E+02	5,51E+01	7,07E+01	1,54E+01	4,15E+01	-2,86E+01
	PENRM	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
	PENRT	MJ	6,64E+02	1,41E+02	5,51E+01	7,07E+01	1,54E+01	4,15E+01	-2,86E+01
	SM	kg	5,05E-05	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
	RSF	MJ	4,22E-01	6,23E-02	0,00E+00	3,11E-02	0,00E+00	1,32E-02	-1,30E-01
	NRSF	MJ	1,19E+00	2,09E-01	0,00E+00	1,04E-01	0,00E+00	3,79E-02	-1,33E-01
	FW	m^3	2,42E+00	1,61E-02	2,83E-03	8,05E-03	2,64E-02	4,94E-02	-9,96E-01

PERE = Fornybar primærenergi brukt som energibærer; PERM = Fornybar primærenergi brukt som råmateriale; PERT = Total bruk av fornybar primærenergi; PENRE = Ikke fornybar primærenergi brukt som energibærer; PENRM = Ikke fornybar primærenergi brukt som råmateriale; PENRT = Total bruk av ikke fornybar primærenergi; SM = Bruk av sekundære materialer; RSF = Bruk av fornybart sekundære brensel; NRSF = Bruk av ikke fornybart sekundære brensel; FW = Netto bruk av ferskvann.

"Leseeksempel: 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009"
*INA Indicator Not Assessed (indikator ikke vurdert)

Livsløpets slutt - Avfall (End of life - Waste)

Indikator		Enhet	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
	HWD	kg	3,04E-02	7,74E-03	1,62E-03	3,87E-03	1,54E-03	0,00E+00	-6,54E-03
	NHWD	kg	1,11E+03	1,23E+01	6,52E-02	6,15E+00	4,87E-02	3,00E+02	-1,98E-01
	RWD	kg	1,13E-03	9,66E-04	3,82E-04	4,83E-04	1,63E-04	0,00E+00	-2,15E-04

HWD = Avhendet farlig avfall; NHWD = Avhendet ikke-farlig avfall; RWD = Avhendet radioaktivt avfall

"Leseeksempel: 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009"
*INA Indicator Not Assessed (indikator ikke vurdert)

Livsløpets slutt - Utgangsfaktorer (End of life - Output flow)

Indikator		Enhet	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
	CRU	kg	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
	MFR	kg	1,43E-02	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	7,00E+02	0,00E+00	0,00E+00
	MER	kg	2,88E-06	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
	EEE	MJ	5,13E-06	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
	EET	MJ	7,77E-05	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00

CRU = Komponenter for gjenbruk, MFR Materialer for resirkulering, MER = Materialer for energigjenvinning, EEE = Eksportert elektrisk energi; EET = Eksportert termisk energi

"Leseeksempel: 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009"
*INA Indicator Not Assessed (indikator ikke vurdert)

Informasjon om innholdet av biogent karbon

Indikator	Enhet	Ved port
Innhold av biogent karbon i produkt	kg C	0,00E+00
Innhold av biogent karbon i emballasjen	kg C	0,00E+00

Merk: 1 kg biogent karbon tilsvarer 44/12 kg CO2

Tilleggskrav

Klimagassutslipp fra bruk av elektrisitet i produksjonsfasen

Nasjonal produksjonsmiks fra import, lavspenning (inkludert produksjon av overføringslinjer, i tillegg til direkte utslipp og tap i nett) er brukt for anvendt elektrisitet i produksjonsprosessen (A3). Bakgrunnsdata er presentert i tabellen under. Karakteriseringsfaktorer fra EN15804:2012+A2:2019 er benyttet.

Elektrisitetsmiks	Kilde	Mengde	Enhet
Elektrisitet, Norge (kWh)	ecoinvent 3.6	24,33	g CO2-eq/kWh
Elektrisitet, lavspenning, solenergi (kWh) - Denmark	ecoinvent 3.6	114,02	g CO2-eq/kWh

Farlige stoffer

Produktet er ikke tilført stoffer fra REACH Kandidatliste eller den norske prioritetslisten.

Inneklima

Ytterligere miljøinformasjon

Ytterligere indikatorer for miljøpåvirkning nødvendig i NPCR Part A for construction products								
Indikator	**Enhet**	A1-A3	A4	C1	C2	C3	C4	D
GWPIOBC	kg CO_2 -ekv	3,81E+01	8,72E+00	4,00E+00	4,36E+00	4,98E-01	1,29E+00	-1,71E+00

GWP-IOBC: Globalt oppvarmingspotensial beregnet etter prinsippet om umiddelbar oksidasjon. For å øke tydeligheten av biogent karbonbidrag til klimapåvirkning, kreves indikatoren GWP-IOBC da den erklærer klimapåvirkninger beregnet i henhold til prinsippet om øyeblikkelig oksidasjon. GWP-IOBC er også referert til som GWP-GHG i sammenheng med svensk lov om offentlige anskaffelser.

Bibliografi

NS-EN ISO 14025:2010 Miljømerker og deklarasjoner - Miljødeklarasjoner type III - Prinsipper og prosedyrer.
NS-EN ISO 14044:2006 Miljøstyring - Livsløpsvurderinger - Krav og retningslinjer.
NS-EN 15804:2012+A2:2019 Bærekraftig byggverk - Miljødeklarasjoner - Grunnleggende produktkategoriregler for byggevarer.
ISO 21930:2007 Sustainability in buildings and civil engineering works -
Core rules for environmental product declarations of construction products and services.
ecoinvent v3, Allocation, cut-off by classification, Swiss Centre of Life Cycle Inventories.
Iversen et al., (2021) eEPD v2021.09 Background information for EPD generator tool system verification, LCA.no rapportnummer: : 07.21.
Vold, M., and Iversen, O. M. K.)., (2022) EPD generator for for NPCR 018 Part B for natural stone products, aggregates and fillers
Background information for EPD generator application and LCA data, LCA.no report number: 09.22.
NPCR Part A: Construction products and services. Ver. 2.0, 24.03.2021 EPD Norway.
NPCR 018 Part B for natural stone products, aggregates and fillers, Ver. 1.1, 20.01.2022, EPD Norway.

	Programoperatør og utgiver Næringslivets Stiftelse for miljødeklarasjoner Postboks 5250 Majorstuen, 0303 Oslo, Norge	Telefon: +47 977 22 020 e-post: post@epd-norge.no web: www.epd-norge.no
BORSHEIM AS	**Eier av deklarasjonen:** Borsheim AS Borevegen 210, 4352 Kleppe	Telefon: 406 14 920 e-post: ivar@gborsheim.no web:
LCA.no	**Forfatter av livsløpsrapporten** LCA.no AS Dokka 6A, 1671	Telefon: +47 916 50 916 e-post: post@lca.no web: www.lca.no
LCA.no	**Utvikler av EPD-generator** LCA.no AS Dokka 6B,1671 Kråkerøy	Telefon: +47 916 50 916 e-post: post@lca.no web: www.lca.no
ECO PLATFORM EPD VERIFIED	ECO Platform ECO Portal	web: www.eco-platform.org web: ECO Portal